

Vragenuurtje gemeenteraad van 22 april 2025

1. Wateroverlast Bijloke - stand van zake met betrekking tot actieplan

Referentie: GR VU/2025/001

Aanleiding

- e-mail van Hilde Dierckx van 7 maart 2025

Vraag

Het is nu ondertussen een jaar dat meer dan 500 huizen in de gemeente getroffen worden door wateroverlast, instabiliteit, schimmel en ongezonde binnenlucht tgv het stilleggen van de pompen van de Waterwinning Bijloke, waar door het grondwaterpeil stijgt.

2400m³ oppompen per dag = een olympisch zwembad aan water. Dat water moet nu een andere weg zoeken.

Het oorspronkelijke greppel en grachtsysteem bestaat al lang niet meer.

Het water wordt bijgevolg niet afgeleid en eindigt in kelders en kruipruimtes.

Graag had ik van het gemeentebestuur, verantwoordelijk voor de veiligheid en welzijn van de inwoners, vernomen wat nu precies het Actieplan is om deze hinder aan te pakken.

1) Op korte termijn van dagen en weken

door het Strategisch Plaatsen van tijdelijke pompen om het grondwaterniveau tenminste 2m lager te brengen zodat kelders niet langer vollopen en funderingen niet langer aangetast worden

2) Op lange termijn

Permanente oplossing om het grondwaterniveau permanent beneden het alarmpeil te houden die kelders doet vollopen

De vlek van woningen met problemen breidt zich als maar verder uit.

Ook het Centrum van Herent zelf (binnen de Omleiding) wordt ondertussen getroffen door huizen met onderlopende kelders.

Hoe lang nog tot de energievoorzieningen uitvallen door verzakkingen? Of een huis instort met hopelijk geen dodelijke slachtoffers tot gevolg.

Of iemand gaat zijn kelder in waar een elektrische kast onder water is komen te staan en deze persoon komt in contact met het water en sterft?

Antwoord

De wateroverlast van het afgelopen jaar is een van de grootste problemen waarmee de gemeente al werd geconfronteerd. De voorbije maanden nam niet alleen het aantal meldingen fors toe, het probleem beperkt zich bovendien al lang niet meer tot enkele centimeters water in de kelder. Zoals u terecht aanhaalt, dreigt de situatie op sommige locaties zelfs een risico voor bewoners te worden.

We beseffen heel goed dat dit voor inwoners niet alleen praktische hinder betekent, maar ook veel zorgen en onzekerheid met zich meebrengt.

In momenten van crisis kijken burgers terecht naar de overheid. Als lokaal bestuur staan we dicht bij onze inwoners en vormen we vaak het eerste aanspreekpunt. We willen dan ook onze verantwoordelijkheid opnemen en doen dat ook. We zijn ons er ten volle van bewust dat

de indruk bestaat alsof we stilzitten of het probleem van ons afschuiven. Achter de schermen wordt er echter volop aan het gebouwd.

In eerste instantie heeft het vorige bestuur geprobeerd om samen met De Watergroep tot een structurele oplossing te komen om de pompen terug aan zetten. Deze verzoeningspoging bleek helaas een dood spoor.

Ondertussen zijn er ook andere pistes naar voren geschoven door getroffen inwoners, de betrokken dienst en de politiek: lokale bemaling, het graven van bijkomende waterbekkens, het heropenen van oude grachten, het afvoeren naar de vaart, enzovoort.

Als gemeente moeten we maatregelen die:

1. **Doeltreffend zijn** — we kiezen niet voor ingrepen zonder bewezen effect;
2. **Wetenschappelijk onderbouwd zijn** — beslissingen moeten op correcte data en expertise steunen;
3. **Binnen het wettelijk kader passen** — we willen correct handelen;
4. **Betaalbaar blijven** — een realistisch kostenplaatje is essentieel.

Complexe problemen vragen om doordachte, onderbouwde oplossingen en dus om de nodige expertise. Om te onderzoeken welke maatregelen werkelijk aangewezen zijn, werd vijf maanden geleden beslist om zelf een hydroloog aan te stellen. Die kreeg de opdracht om niet alleen het oorzakelijk verband tussen verschillende factoren vast te stellen, maar ook om concrete voorstellen te formuleren. Als lokaal bestuur zijn we echter verplicht hiervoor de markt te bevragen, wat enige tijd in beslag nam. Tot eind januari had zelfs niemand zich kandidaat gesteld.

Op 10 februari kon Patrick Willems officieel worden aangesteld. Hij kreeg drie maanden de tijd om een rapport op te stellen.

Afgelopen vrijdag, op 18 april, bezorgde hij ons zijn bevindingen. De volledige toelichting van zijn rapport gebeurt tijdens de infovergadering van 28 april, waar hij zelf aanwezig zal zijn.

Wat ik nu alvast kan meegeven: de wateroverlast is het gevolg van een combinatie van de stopzetting van de grondwaterwinning én uitzonderlijk natte weersomstandigheden in de voorbije twaalf maanden: de natste sinds het begin van de metingen in 1833. Het gebied dat rechtstreeks getroffen werd door de stopzetting van de waterwinning blijkt kleiner dan eerder gedacht. Heel wat wateroverlast buiten die directe omgeving is dus vooral toe te schrijven aan de overvloedige neerslag.

Uit het rapport blijkt alvast dat er geen enkele maatregel bestaat die de garantie biedt dat alle kelders gevrijwaard blijven van water. Wel zijn er mogelijkheden om het risico aanzienlijk te beperken. De toelichting hierover zal maandag door hydroloog zelf worden gegeven. Deze week wordt het rapport nog intern met de dienst besproken.

Of we nu een periode van langdurige droogte of van overvloedige neerslag tegemoetgaan, is onzeker. Als lokaal bestuur blijft het onze uitdaging om met beide scenario's om te gaan. Tijdens de zomermaanden drukken we alvast de pauzeknop niet in, maar rollen we de eerste maatregelen uit om onze inwoners zo goed mogelijk te wapenen tegen de winter van 2026.